

Ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην

Ὁ δρόμος ποὺ ἄλλοτε ἦταν ἓνα εἶδος ἀθηναϊκῆς «ὁδοῦ Ἑρμοῦ» ἔχασε πρὶν τὴν παλαιὰν μορφήν του. Τὰ καταστήματα τῶν ὑφασμάτων καὶ ἄλλων παρεμφερῶν εἰδῶν, (τὰ πραγματευτάδικα) ποὺ ἀνήκαν εἰς διαφόρους Ἑλληνας—τὸν Ἰω. Τασσιδίη, τὸν Κ. Πουλημένο, τὸν Ντακῆ, τὸν Ἰω. Βασιλείου, τὸν Θεόδ. Δοδοπούλου καὶ τόσους ἄλλους κατεδαφίσθησαν ἢ μετεβλήθησαν εἰς ἐμπορικὰ ἄλλων εἰδῶν, ποὺ δὲν κατορθώνουν ν' ἀποτυπώσουν εἰς τὴν ὁδὸν τὴν σφραγίδα τῆς ἀνέσεως καὶ τοῦ πλοῦτος. Τούναντίον ἀρκετὰ ὑφασματοπωλεῖα καὶ καταστήματα εἰδῶν πολυτελείας (μυρωδικῶν, φωτογραφικῶν εἰδῶν, εἰδῶν τουαλέττας κτλ.) ἢ κοινῆς χρήσεως, (παντοπωλεῖα, γαλακτοπωλεῖα, ταβέρνες, μανάβικα, καρροποιεῖα) κατέλαβον θέσιν εἰς τὴν ὁδὸν ποὺ ὁδηγεῖ διὰ τοῦ ἐξαφανισμένου «Ἑβραίου Τσεσμέ» ἕως εἰς τὰ ἄλλοτε ἐργοστάσια Δοδοπούλου. Ἡ μεγαλύτερα ἐμπορικὴ κίνησις μετεφέρθη εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς πόλεως.

Ἡ ἄλλοτε ἀθηναϊκὴ «ὁδὸς Ἑρμοῦ» ἀδηγοῦσε τελικῶς εἰς τὴν ἐξοχικὴν τοποθεσίαν «Νεμάζ Γεκὰχ» ὅπου ὑπῆρχαν τὰ ψυχαγωγικὰ κέντρα τοῦ τόπου, τὰ περίφημα «σαλάτσια». Ἐγέμιζαν αὐτὰ καθὲρ ἀπὸ τὴν Σαράντα Ἐκκλησιώτικη νεολαία καὶ τοὺς προκρίτους ποὺ προσήρχοντο ἐκεῖ ἐποχούμενοι εἰς πολυτελεῖς ἀμάξας, τὰ λαντῶ, συνρόμενα ἐνίστε μὲ τρία καὶ τέσσαρα ἄλογα. Τώρα εἰς τὴν τοποθεσίαν αὐτὴν στήνονται καθὲρ ἔτος ἀλῶνια διὰ νὰ ἰκανοποιῶνται ἄλλαι πρακτικώτεραι ἀνάγκαι τῶν σημερινῶν κατοικῶν τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν προέρχονται ἀπὸ ἀγροτικὰς περιφερείας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Βουλγαρίας—τὴν Δράμαν, τὴν περιφέρειαν Καρατζόδας, τὸν Λαγκαδῶν, τὴν Στρώμνιτσαν, τὸ Νευροκόπι. Ἀρκετοὶ ἦλθαν ἀπὸ τὴν Βοσνίαν. Οἱ νέοι κάτοικοι ἀπετύπω-

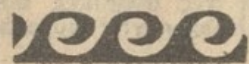
Ἡ παλαιὰ ὁδὸς Ἑρμοῦ ἔχασε τὴν μορφήν της.— Ποῖα καταστήματα μένουσιν καὶ ποῖα κατεδαφίσθησαν.— Τὰ περίφημα «βαλάτσια».— Τὰ ἐργοστάσια Δοδοπούλου δὲν ὑφίστανται

Τοῦ συνεργάτου μας κ. **ΚΩΝΣΤ. Ι. ΚΟΥΚΚΙΔΗ**

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Ἡ ἘΝ ὈΛΩ Ἡ ἘΝ ΜΕΡΕΙ ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΑΝΕΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΑΔΕΙΑΣ ΤΗΣ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ»

Τὸ ἐργοστάσιον ζακχαρέως τῆς κωμοπόλεως Ἀλπαλλοῦ

ΣΥΝΕΙΚΕΙΑ

εἰς τὴν 3ην σελίδα

Μακεδονία 22/12/50

ΕΡΧΟΜΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΝ ΘΡΑΚΗΝ

— ΣΥΝΕΧΕΙΑ —
— εκ της 1ης σελίδος —

σαν την αγροτική μορφή των άσχαλιών των και εις άλλα μέρη της πολιτείας Έξωθεν πολλά «θαυμάσια», τα σπργανήρια των κομμένων φύλλων κηπευτού, είνε ετερόμοια έξω από τα στίβια, εις την θέαν των διαβατών, ή μέσα στις αυλές. Αποτελούν την σαφή απόδειξιν ότι ή πολιτεία κατοικουμένη τώρα από Τούρκους κτηνοκόλληργούς, πρόσφυγας από την Ανατολικήν Μακεδονίαν, διεισφορώδη εις πολλά σημεία της εις αγροτικήν.

ΙΧΝΗ ΕΡΕΙΠΩΣΕΩΣ

Μερικά κτήρια παρουσιάζουν πασιφανή τα ίχνη της ερειπίωσης. Είνε αυτά που συνηθως κατοικούντο από γύφτους. Οι άεικίνητοι αυτοί κάτοικοι της οικουμένης, όπου καθύσουν, δημιουργούν με την τσα πατσούλικη ζωή των εστίας που δεν ή ποτελούν καθόλου κούχια «πολυδομητής μορφής» εις έποικισίτες πολιτείας. Έπειτα ή πολιτεία φέρει έξω από το κέντρον της πολύ έμφανή τα ίχνη του αγροτικού σνοικισμού. Όλα αυτά έδεικναι έφορμη εις τον Αμερικανόν δημοσιογράφον Α. Τ. Στήηλ να γράφη ότι τα έντυπωσιακά σύγχρονα κτήρια της Κωνσταντινουπόλεως και της Άγκυρας αποτελούν ένα άπλοον έξωτερικόν δερμάκι και ότι το μεγαλύτερον μέρος του τουρκικού πληθυσμού ζή υπό συνθήκας έλαχιστα διαφορετικές από εκείνας της ζωής των προγόνων του. Αύτα όλα παρεκίνησαν επίσης και την τουρκικήν εφημερίδα «Κριστοκ» (Άλήθεια) να δαδύσει ότι ή Τουρκία χωρικός δυστυχεί και ότι άλλοτε άπηγορευτο εις τους χωρικούς να κυκλοφορούν εις τους κεντρικούς δρόμους της Άγκυρας, διά να μη έλέπουν οι ξένοι εις τας αν άλλιας κατάστασιν εύρισκόνται.

Όσοι άφορά την Ανατολικήν Θρακίαν και έν συναφεία πρός ή άνωτέρω, θα έπρεπε να ύπομνησθή ή διαίτημα έπιμονη έφηναι της τωρικής κουλτούρας να δέχεται εις το έδαφος της γύφτους της Βουλγαρίας. Έφθασε μέχρι της έπι τισιν χρόνων διακοπής των μετ αυτής σιδηροδρομικών συγκοινωνιών. Και τούτο, διότι οι γύφτοι έποικισμένοι τυχόν εις νέας κτήρας έντός της Ανατολικής Θρακίας θα διεισφορώσουν άκόμη πλέον έπαινον «αυχρηματιστήν της αδιέλιγτος παντός άπου αυτή παρουσιάζεται ήδη έμφανής.

ΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΔΟΔΟΠΟΥΛΟΥ

Τα εργοστάσια Δοδοπούλου, άνωμαστά εις την περιφέρειαν δεν ήμεινται πλέον άνοι άνοι. Υφαιόνται μόνον μερικοί τοίχοι των. Προκείμενα μ' έφθια δι' έκδομηχανισμόν διαφόρων ειδών, τα εργοστάσια αυτά έδωκαν εις την πόλιν μίαν όειν διομηχανικού κέντρον. Ήσαν ένας μεγάλος άθροισμός (με 24 ζεύγη κυλινδρικών άλων και με τα υπό τελειοποιήσιν έξοπλισμένα), εργοστάσιον ποτοποιίας (με διυλιστήρια, άποθήκας, οινωαραγωγικά μηχανήματα κτλ.), εργοστάσιον ηλεκτρισμού (ό ιδιοκτήτης έκούχάτο ότι αύτός έφρα πρώτος εις τας Σαράντα Έκκλησίας παρήσαν, άπόκτησιν και μηχανισμό ηλεκτρισμού). Οι Τούρκοι έμάκιστο πολύ πλεονέκ εις τον έθρον κατά το σπουδαίον δια να βαυμάσουν την έκαρισίαν έμφανισμόν του φωτός εις όλα τα παράθυρα των εργοστασίων, εργοστάσιον άρτοποιίας και τέλος εύρύχωρον πτηνοτροφείον.

Ο Ιδιοκτήτης του εργοστασιακού αυτού συγκροτήματος, Έλλην ύπνκοος, μετέβη το 1928 εις Σαράντα Έκκλησίαν

ας διά την άποκτησιν της περιουσίας του και την άποζημίωσίν του. Και ήκουσε τότε την άπορίαν και την κόποιαν έντροπήν του εκεί Τούρκου άρχηγού των στρατιωτικών δυνάμεων διά την έλλειψιν άφθάρσων δια να θέσουν εις λειτουργίαν τον άθροισμόν και δια τον λόγον τούτον ύποχρεωτικήν μεταφοράν εκεί άλευρών άπό την Κωνσταντινουπόλιν. Τα εργοστάσια παραλήφοντα από το τουρκικόν κράτος δεν έλειτούργησαν πράγματι. Σαράντα Έκκλησίαν Τούρκου μ' έβέβαιον ότι ήσαν πεπαιδευμένα και ότι και οι Τούρκοι δεν ήρόθησε να τ' άποκτήσιν. Έτσι φερόθησαν εις την τύχην των και θαυμασίως κατεστράφησαν. Έκει όπου έλλοιτε ό σφυγμός της ζωής της πάλευς ήτο έκτάκτως ζωηρός — σημειώτεον ότι ό ιδιοκτήτης ενεργώς τότε ως δεκαετίας περιεσκελε και μεγάλας ποσότητας σιτηρών από τα δημοκρατικοποιήματα και τα έκαποθήκευεν εις τας εύρύχωρους άποθήκας των — πράγμα του έποικιστικού είσόδου, του θρακικού άποθηκασίου τας άπορχάς προσφέρων, και τας άποθήκας τήν άποθήκας εις τους άποθηκασίους.

ΜΙΑ ΕΠΙΓΡΑΦΗ

Εις ένα τοίχον ύπάρχει άκόμη ή μαρμαρίνη επιγραφή που μνημονεύει την ύπαρξιν εκεί ένστατικής εργασίας και ζωηράς κινήσεως των ανθρώπων. Ήδού ή επιγραφή αυτή:

ΑΤΜΟΜΥΛΟΣ «Η ΑΘΗΝΑ»

Των στρατηγών τά τρώπαια, στήλη ή πυραμίδες όσα ποτέ, ό θεοτά, με θάυμας ήρωας, μνήμην διαιωνίζουσι θαύματα.

Αυτά τα θαύματα της διομηχανικής κουλτούρας εις τον λαόν τροφήν έφηναι και ή Αθήνα ένθερμου ήλιωτής κουλτούρας έφηναι έπ' εύρύτερον μέγεθος ήμειν μίαν εισόδου, του θρακικού άποθηκασίου τας άπορχάς προσφέρων, και τας άποθήκας τήν άποθήκας εις τους άποθηκασίους.

Όσοι άφορά την Ανατολικήν Θρακίαν και έν συναφεία πρός ή άνωτέρω, θα έπρεπε να ύπομνησθή ή διαίτημα έπιμονη έφηναι της τωρικής κουλτούρας να δέχεται εις το έδαφος της γύφτους της Βουλγαρίας. Έφθασε μέχρι της έπι τισιν χρόνων διακοπής των μετ αυτής σιδηροδρομικών συγκοινωνιών. Και τούτο, διότι οι γύφτοι έποικισμένοι τυχόν εις νέας κτήρας έντός της Ανατολικής Θρακίας θα διεισφορώσουν άκόμη πλέον έπαινον «αυχρηματιστήν της αδιέλιγτος παντός άπου αυτή παρουσιάζεται ήδη έμφανής.

Όσοι άφορά την Ανατολικήν Θρακίαν και έν συναφεία πρός ή άνωτέρω, θα έπρεπε να ύπομνησθή ή διαίτημα έπιμονη έφηναι της τωρικής κουλτούρας να δέχεται εις το έδαφος της γύφτους της Βουλγαρίας. Έφθασε μέχρι της έπι τισιν χρόνων διακοπής των μετ αυτής σιδηροδρομικών συγκοινωνιών. Και τούτο, διότι οι γύφτοι έποικισμένοι τυχόν εις νέας κτήρας έντός της Ανατολικής Θρακίας θα διεισφορώσουν άκόμη πλέον έπαινον «αυχρηματιστήν της αδιέλιγτος παντός άπου αυτή παρουσιάζεται ήδη έμφανής.

Μεταξύ των παιδιών Τούρκων επαγγελματιών έθρην τον Σουκρή μίτην, έμπορον ά όποιος μού έκούχη ότι είνε ά πρώτος εις την πολιτείαν Τούρκος που έπηρε την άπόφασιν να γίνη σπονδία (επαγγελματίας). Έγινε πρώτα άπομνημόσυνη και έπειτα παντοπώλης. Έδεικε πώλης και έπειτα παντοπώλης. Έδεικε και εις τους άλλους συμπατριώτας του άθροος να έκαλήσων από τον τουρκικόν προϋπολογισμόν. Τώρα, παρ' όσον πιά, περιορίζεται να παίρνη εις το κατάστημά του από τους πελάτας τους τα χρήματα, να τα διακρίνη με την άφην του και να λέγη εις τον βοηθόν του άμωσά, μίτς (Μωσάφ γράφει). Ο Σουκρή μίτς ένσπράκνει σήμερα όλην την ιστορίαν της καινοκικής και επαγγελματικής μεταβολής του έθνον.

Κ. Λ. ΚΟΥΚΚΙΑΝΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

Μακεδονία 22/12/50

(3)